

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja za pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanica“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“ — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pokličejo uredništvu „Soče“ v Gorici Via del Municipio v Kalistrovi hiši III. nadstr. naročnina pa — opravištvu „Soče“ v Gorici „Via scuole“ h. št. 429, II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalom in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Opravništvo našega lista prav lepo pozdravlja vse p. n. naročnike, ki zaostajajo z naročnino, ter se jim najuljudnejše priporoča, uže vedó zakaj.

Dopisi.

V Gorici, 31. maja. Od mnogih strani so nam došla poročila, kako je slovensko prebivalstvo desnega brega „Soče“ povsod z veliko radostjo sprejelo odgovor Nj. Veličanstva na „Slogino“ adresu. V Biljani, v Medani in v Vedrijanu imeli so v ta namen uže v preteklem tednu prav dostojne slovesnosti. Včeraj pa se je uže na vse zgodaj odmeval grom topičev in po širni goriški ravnini se je razlegalo veselo zvonjenje iz Podgore in Števerjana, da so se naši mestjani začudeno prašali: kaj pač to more biti, saj vendar ni znano, da bi se v dotičnih krajih kak poseben praznik obhajal? In vendar se je: pa še kako slovesno! V Podgori so baron Ritter-jeve papirnice mirovale, vse hiše so bile v avstrijskih, deželnih in slovanskih zastavah, ljudstvo se je nekam čez navadno praznično zbiralo in gatilo proti cerkvi, tržiška uniformirana godba je svirala vesele komade, tvorčni požarni stražniki so vojaško vredjeni parado delali, dvorni svetovalec baron Rechbach, mladi baron Ritter in njegova rodbina z vsemi uradniki s Podgore in Stračičev in mnogo druge odlične gospode se je deležilo sijajne slovesnosti, ki se je v ta namen vršila v cerkvi in zvonjav, kder je deželni poslanec, gospod Andrej Kocjančič javno prečital pismo Nj. Ekselencije, gospoda cesarskega namestnika barona Pino-a obsegajoč cesarjev odgovor na adresu. Ogromna ljudska množica je na to z navdušenimi živoklici nazdravljala presv. cesarju, njegovi mogočni rodbini in staroslavni skupni domovini Avstriji. Pa so zopet zagromeli topiči — je zasvirala godba cesarsko himno in dalje: živijo! in živijo brez konca in kraja. Slovesnost je sklenila javna starešinstvena seja, pri kateri so občinski zastopniki v polnem številu zbrani sklenili, izreči najiskrenejšo zahvalo za cesarjeve tolažilne besede, v katerih je zastavljeno najveljavnejše poročilo, da se noben del naše lepe grofije po nikakem ne odstopi sosednemu kraljestvu. Tudi Nj. E. gosp. cesarskemu namestniku, dalje odboru društva „Sloge“ in deputaciji, ki je adresu izročila, hotelo se je starešinstvo spodobno zahvaliti, ker so vsi k temu pripomogli, da se je pravo ljudsko mišljenje in navdušenje pred vsem svetom objavilo in posebno, da je o njem po najzanesljivejšem potu pozvedelo tudi Nj. Veličanstvo.

Zvečer je gorel nad St. Mavrom velikanski kres in tudi od tod je gromenje topičev razglašalo med svet, da tu živi neomahljivo zvest, slovansko-avstrijski narod.

Vrli Števerjanci tudi niso hoteli zaostati za svojimi sosedi. Ob 8. uri zjutraj je privabilo veselo nabivanje zvonov in streljanje z možnarji vse očete starešine in lepo množico ljudstva v občinsko središče — v Števerjan. Na cerkvenem stolpu, na lipi in drugod po občinskem trgu so vibrale veče in manjše narodne in državne zastave. — Starešinstvo je v javni seji stojé poslušalo branje namestnikovega pisma ter je z odkritosrčno hvaležnostjo sprejelo vladarjevo zagotovilo najvišjega dopadajenja zaradi adrese ter navdušenega srca nazdravljalo Avstriji in mogočni Habsburški rodbini. Kviščanska narodna godba je zasvirala ces. himno, topiči so zagromeli in okoli občinske hiše zbrano ljudstvo je zagnalo krepke glasove v gromoviti: živijo!

Po končani seji, je g. tajnik povabljen po gosp. županu na javnem trgu prebral cesarsko pismo in v primernem govoru razložil njega velevažen pomen. Na to zopet neprenehljivi živoklici, ces. himna, pokauje topičev in veselo nabivanje zvonov. Slovesna sv. maša, katere so se deležili vsi občinski zastopniki z županom na čelu, sklenila je patrijotično slovesnost; gromenje topičev se je pa še celi popoldne odmevalo od

Sabotina in kraških sten, kakor vsakrat, kedar praznuje Števerjan cesarjev dan.

Tako so slavili slovenski Briči vladarjev odgovor na adresu; — iz Sočke doline nemamo o tem še nobenega poročila, a gotovi smo, da je tudi med tamkajšnjim prebivalstvom občina velika radost vsled najvišjega priznanja ljudske zvestobe in zaradi zagotovila, da Goriško nikakor ne bode raztrgano v korist poželjivim italijanskim sosedom.

Kaj pa pravijo naši goriški Italijanci, reprezentovani po „L' Isonzo“ in „Il Goriziano“ k vsemu temu? Nič! O Najvišem sklepu od 9. maja t. l., s katerim je Nj. V. blagovolilo izraziti Svoje dopadajenje zaradi adrese ter naročiti g. ministru, da pojasni, da govornice ob odstopu dela Goriškega prihajajo le od zaničljivega, skrivnega snovanja revolucionarnih elementov italijanske narodnosti — o vsem tem nista verla kumpana črhnila niti besedice ne. Cesarsko pismo, katero je z navdušenim veseljem navdalo ogromno večino prebivalcev na desnem bregu Soče, pa je močno razveselilo tudi vse druge deželane — razun peščice goriških Lahonov — to velevažno pismo ni našlo prostora v organih naših liberaluskih nasprotnikov, bi se bilo tudi zelo slabo podalo zraven onega umazanega perila (domačih preprirov), s katerim oba lista dan za dnem stud in nejevoljo vzbujata med vsemi poštenimi meščani in deželani. O tem bi pač po pravici prašali: Peščice tanto rumore — o vaših kvantah? Po Vajinem petju pa tudi po vajinem molčanji vaju poznamo tička!

Slišimo, da so Podgorci prosili g. mestnega župana, naj bi jim dovolil mestno bando za večeršnjo slovesnost — pa da jo je hotel le s tem pogojem dovoliti, da pridejo godci k slovesnosti v civilni opravi — a nikakor ne v uniformi, česar pa Podgorci niso hoteli sprejeti. Tržiški mestni župan je pa radovoljno dovolil svojo prav okusno opravljeno bando, katera je nekda izvrstno vstrezala. Priobčujemo to vest brez vsega komentara; saj si ga lahko vsak za se naredi.

Iz Solkana 28. maja (Izv. dop.) Zadnje poročilo iz Solkana, katero govori o nekem tepežu mej solkanskimi fanti, ni po vsem resnično. Le to je res, da so se nekateri fantje v krčmi pozno v noči mej seboj zbesedili, — tepeža ni bilo in tako tudi daljnih nemirov ne po vasi. —

Narodna zabava na vrtu pred pošto gostilno se ni preteklo nedeljo posebno obnesla, česar je bilo nestanovitno vreme krivo; tem živahnejša pa je postajala proti večeru v znotrajnih prostorih, kateri so se bili prav lepo napolnili z domačimi rodoljubi in goriškimi gosti. Goriški in domači pevec so nas z lepim, vbranim petjem prav prijetno zabavali in vmes so švigale razne napitnice veselega in resnega zadržaja, kakor žareče iskre iz živega plamena. Tako smo se po dolgem času zopet enkrat, sicer bolj po domače, pa tem živahnejše radovali.

Zvedeli smo, da bode v prih. nedeljo, o priliki čitalničnega občnega zbora. enaka zabava pri Mozetič-u. Društveno življenje treba vzbujeno ohraniti — in to se najlaže in najceneje doseže po takih domačih zabavah. Kolikor jih poznam, se nam naši goriški rodoljubi pri takih prilikah kaj radi pridružujejo. Kaj bi ne? Saj je bil Solkan našim Goričanom od nekaj priljubljena vas: lahko bi skoro rekel, da je bil tu začetek pravega narodnega gibanja na Goriškem — zakaj bi v tem duhu ne vstrajali, tem več, ko vidimo, da si zdaj tudi v manjših krajih snujejo društva za zabavo in poduk, katera budijo in vtrjujejo med ljudstvom narodno zavest.

Solkanci naša zastava je leta 1848 pozdravljala mlado zoro svobode; naša čitalnica pa, katera je to zastavo prevzela, uže 11 let živi in dela, dasi ne vselej z enakim pogumom in z enako živahnostjo. Vsa kakor se je ohranila in združuje še vedno vse pogoje nadaljnega čvrstega obstanka. Na nas je, da te pogoje spolnimo. Hajd tedaj! za našo zastavo v duhu prave svobode: Naprej!

Iz za Svete gore, 6. maja (Izv. dop.) Na taboru v Šempasu in v Brdih smo val goriški Slovenci navdušeno tirjali združenje vseh Slovencev v jedno skupino. No! ko bi bila takrat slavna vlada pravični glas naroda poslušala, bi mar ne imela sedaj močno bran proti italijanskim poželjivostim? A žal! podpirala je italijanski živelj, Slovence zanemarjala. Po cesarskih uradih neprenehoma gospodari italijanski jezik, nekaj nemškega je vmes, a slovenski le hlapčujo. Kaj čuda, ako italijanski prenapeteži kriče, da Primorje je italijanska pokrajina? Ponosno smemo reči, da ne mi Slovenci, ampak naši nasprotniki, kateri zasodajo deloma važna mesta v državni upravi, so mnogo zakrivali, da se unstrau meje in tudi na tej strani — uže tako neprikrito govori o „Friuli orientale“ kot italijanski provinciji, kakor bi se imela dežela, ki se s tem imenom krsti — uže danes ali jutri vtelesiti v blaženo Italijo. Zadnji čas kaže, da slavna vlada vse to spoznava; to spoznanje pa nam daje veselo nado, da bo po boljšem spoznanju tudi delala, ter se poprijela potrebnih sredstev v okrepčanje avstrijskega domoljubja. To pa more doseči le, ako podpira slovansko narodnost. Treba bo, da ob meji prevaga Slovanstvo, ako kočje Avstrija biti varna pred prijaznim prijateljem „alla jez in lisica“. Toraj menda smemo upati, da dandanes ne bo vlada nam nasprotovala, ako tirjamo združenje Primorja s Kranjsko.

Ljubljanski „Slovenec“ je nasvetoval sinod Primorskih in kranjskih narodnih voditeljev, da bi o združenju Primorja s Kranjsko potrebno dogovorili in ukrenili. Preudarimo!

„Slovenija“, združenje vseh Slovencev je svrha narodnega programa. Ako se združi Primorje s Kranjsko, smo storili velik korak k združenju vseh Slovencev.

Sedanje politične razmere nam dajo dobro upanje, pak nas tudi silijo, da se oklenemo sosednih Slovencev, ako se hočmo uspešno braniti italijanske poželjivosti. No, ker nas k tej zvezi kranjski bratje pozivljajo, ali se jih ne bomo veselo oklenili? Gotovo! Z nami bi morali iti tudi Furlanci, in ali se bodo branili? Ni mogoče! Vsaj hočejo sami ostati Avstrijani; to pa zamorejo najlaže, ako se nas oklenejo. Toraj združimo se v staroslavno Ilirijo, vsaj nam je ta še v dobrem spominu.

Z Berij nad Rifenbergom. 21. maja (Izv. dop.) (Društvo Sloga. — † Ivan Furlaci. — Tatvina. — Letina.) Uže je nekaj časa minolo, od karsmo v „Slovenskem Narodu“ čitali dopis z Vipavskega, v kojem govori pisatelj tudi o ustanovi brač. društva „Sloge“ na Berjah. Takrat nismo vedeli še, pri čem smo, kajti pravila so se bila stoprv visokemu c. k. namestništvu predložila, kar je pisatelj v svojem dopisu tudi omenjal. A glejte, kako veselje, kaka radost nas je doletela! Visoko namestništvu nam je pravila potrdilo in nam tako dalo pravico tudi javno o našej „Slogi“ govoriti in pisati. V slogi je moč! Lepe besede, a še lepše za naše Brejce, kateri so razumeli njih pravi pomen, kar so pokazali z ustanovo svoje „Sloge“; s tem so pokazali, da se tudi mej raztresenimi in oddaljenimi vami lahko vzdržuje bralno društvo; pokazali so, da tudi oni se vzbujajo in hočejo v duhu časa napredovati in vspešno z združenimi močmi delati za domačo reč. Veselja in navdušenosti je dosta! To se je videlo uže v začetku, ko se je komaj misel o ustanovi „Sloge“ sprožila. — Društvo šteje uže blizo 40 udov in upamo, da se jih kmalo še več pridruži. — V kratkem se odpre slovesno bralna soba, povabijo se udje, pravila se še enkrat preberejo, da se bo vsak vestno po njih ravnal in slednjč se bodo še nekateri nagovori vršili. — Vrli Brejcem pa polagamo še enkrat na srce: bodite trdni v svojej jako pomenljivi ustanovi in držite se lepega pomena, ki je v besedi „Sloga“. Naj tudi Vam veljajo besede starega Attinghausna: „Bodite složni — složni — složni!“

Komaj je začelo društvo ravno kar ustanovljene „Sloge“ živeti, uže nam je nemila smrt pobrala enega najbolj marljivih udov. Pobrala nam je odbornika Iva-

na Furlani-ja in položila ga v zgodnji grob; pobrala nam je moža, ki bi bil mnogo koristil draštvu in je varoval propada; pobrala nam je iz našega središča Ivana, jako cenjenega in obče spoštovanega moža. Da je ranjki imel zaupanje in mnogo prijateljev, pokazalo se je pri njegovem sprevedu. Ogromna množica iz bližnjih in daljnih krajev zbranih prijateljev, znancev in sosedov skazala mu je zadajo čast. Spreved je bil krasen; lahko si ga bode starost in mladost zapomnila, kajti na deželi so taki sprevedi redki. Navzočno je bilo celo starešinstvo Rifemberške županije, ker umerli je bil tudi ud starešinstva. Za omiko in napredek je bil zmerom vnet. On je pripomogel svoje dni tudi k ustanovi Brejske šole; radi tega ga je pa tudi hvalešna šolska mladina spomnila k sadajemu počitku. Predolgo bi zatgnil svoje poročilo, ako bi hotel vse natanjko popisati. Le toliko naj še omenim, da je bil ranjki sploh priljubljena oseba po celem Vipavskem. Vsako društvo ga je poznalo in vsako tudi v svoj delokrog vzelo; bil je toraj ud več društev. Kmetijstvo je ljubil in vsled tega je tudi podpiral kmetijska društva. Pri svojem pohištvu je bil nevtrudljiv delavec in čez vse skerben gospodar. To sta dokazala govornika na gomili. Prvi, častiti g. župnik, je obrisal njegova mladostna kakor tudi poznejša leta, in hvalil njegovo delovanje. Drugi govornik, prijatelj iz Gorice, je omenil, da ranjki je ljubil društveno življenje in gibanje. Z njim je zgubila tudi goriska „Sloga“ vrliga in dobrega uda, slovanska lipa, krepko, nevpopljivo veje.—Bodi mu zemljica lahka!

V noči 17. t. m. so pokradli po naših vaseh neki klatači mnogo reči. V neki hiši so pobrali skozi okna precej obleke in potem so pridri v hram in so prav kakor domačini v njem gospodarili. Iz treh sodov so vino pokušali, najboljše so se napili in tudi precej litrov za žejo saboj odnesli. Po večih hišah so hudo rogovilili. Taki ljudje v resnici ne zaslužijo družega kakor, da bi se na dolg post obsodili in k dobremu plačilu prisilili. Morda jim pridejo po časi na sled.

Letina, hvala Bogu, kaže prav dobro. Če vse tako ostane, se nam je nadejati lepih pridelkov. — Pa je tudi čas, da pride enkrat uže tistih sedem debelih krav, ker drugače bo boben pel našim kmetom, da bo gorje! (Pozvedeli smo, da je 21. zvečer toča tudi na nekaterih mestih v Brejski občini mnogo škode naredila. Op. ured.)

Iz kobariške doline 26. maja. (Izv. dop.) Kar nas ne tarejo zadosta slabe letine in druge nadloge, pripravljala nas še živinska bolezen v velik strah in v še večjo škodo. Huda bolezen „šmerkeli“ se je med konji v Iderskem vnela. Nobeden ni vedel, kaj je in od kod prihaja; gospod Alojzij Štrekelj, vodja c. kr. žrebske postaje v Kobaridu, je prvi po naključju zapazil na 4 letni kobili nevarno to bolezen in je jo preskrbel, da je županstvo žival kontumaciralo. Ob enem je naznanil stvar c. kr. okrajnemu glavarstvu v Tolminu, katero je telegrafično pozvalo g. okr. živinozdravnika Perko-ta, ki je hitro prišel, bolezen spoznal ter dal kobilo ubiti. Ker je pa bolezen po Iderskem uže jako zatrošena, prišli so pretekli teden gg. okrajni glavar in dva živinozdravnika, pri kateri priliki so veleli 3 bolne konje ubiti. Da se ni nevarna bolezen le še huje razširila ter raztegnila tudi po drugih vaseh, zahvaliti se imamo le g. Štrekelj-u, kateri je bolezen hitro spoznal in naznanil, drugače bi šli morda vsi konji pod zemljo, ker se ta bolezen na paši veliko naglje širi, kakor v hlevu, kder so konji sami. Za to smo vsi prav hvaležni g. Štrekelj-u, da nam je to ljubav storil; obvaroval nas je s tem velike škode. Le take gospode naj nam slavna c. kr. komanda pošilja, ki znajo kmetu z dobrim svetom in naukom pomagat, ne pa, kakor po navadi, kake zaljubljene gizdalične.—Vas je zdaj zaprta, naši konji ne smejo nikamor skozi 14 dni, dokler ne bo komisija spoznala, da so vsi konji zdravi;—a bati se je, da jih bo treba še dosti pobiti. Bog pomagaj!

F,

Iz Trsta, 29. maja. (Izv. dop.) (Nekaj politike. — Okupacija Bosne. — Dopolnitne volitve v mestno starešinstvo. — Nov kolodvor. — Podporno društvo za porotnike. — Čitalnica v novih prostorih. — Pomilostenje.) Na našo borso je vest o kongresu še precej uplivala, valute so močno padle, in vrednostni papirji so se nekaj popravili; tudi cene blaga so primerno niže postale; pa na vse to nij dosti verjeti, neka rezerva je potrebna; akopram jaz še zmerom ostanem pri svojem trdenju, da vojne ne bode za zdaj. Teško pa se bode orientalno pitanje po kongresu tako temeljito rešilo, da bi bil mir za dolgo časa gotov.

Naša vlada pošilja velikanske množine živeža, streljiva, kanonov in družega vojnega orodja v Dalmacijo; očitno se delajo priprave za kako zasedanje in tuk. oficirji govore o zasedanju Bosne, kakor o uže dognani zadevi. Včeraj popoldne je došel z Lloydovim parnikom vojvoda črnogorski Petrovič v Trst in se je precej naprej peljal na Dunaj. Važni dogovori nekda švigajo po dratu mej Dunajem in Cetinjem.

Prešli teden so se vršile v Trstu dopolnitne volitve v mestni zbor, volili so se 3 novi starešine, na-

mesto treh odstoplih; izvoljeni so bili dr. Benco, dr. de Rin in pa odstopli poštenjak Pitteri; zadnji pa se je v drugo odpovedal, ker noče po nobenem načinu sedeti v sedanjem mestnem zastopu, katerega on smatra kot zastop svojati in —

Novi kolodvor, ki je eden največjih v Evropi, odprl se bode prihodnji mesec z velike slavnostjo; nova luka je uže tudi toliko dodelana, da skoro popolnoma služi svojemu namenu; čez eno leto dovršeno bode popolnoma velikansko delo, ki stane čez 160 milijonov goldinarjev.

V Trstu se napravi podporno društvo porotnikov; vsak, kedor je v listi za porotnike, lahko pristopi k temu društvu in plačuje gl. 1 na leto; iz fonda, kateri se tako napravi, dobivali bodo porotniki primerne dneve vse tiste dneve, ko bodo morali sedeti v Trstu na klopeh porotnikov. Taka društva se sama po sebi pripravljajo, ker čestokrat gre rodbinam preveč v kri, če mora porotnik porotovati ob svojem. Kakor v Trstu in morda še bolj, bi bilo primerno tako društvo v Gorici, kder se je menda tudi uže začelo agitirati v tem zmislu.

Mnogih tržaških Slovanov želja bode v kratkem spolnjena: naša čitalnica se avgusta meseca preseli v lepo hišo na velikem kanalu, kder je lepa in prostorna dvorana. Upati je, da začne v novih prostorih tudi novo, živahnije življenje.

Morilca Štrekelja iz Gorjanskega, o katerem sem vam poročal, da je bil na smrt obsojen, pomilostil je cesar; zdaj pride v Gradišče za 20 let. Zanimivo pri tej reči je to, da je 11letna deklica, Virginja Fonzari, šolarica ljudske šole, v posebni prošnji obrnila se do cesarja, da pomilosti morilca in še bolj zanimivo je, da je ona šolarica dobila od tuk. okrožne sodaje naznanje, da je bila uslišana, in da je cesar pomilostil Štrekelja. Do zdaj je ta korak unicum v zgodovini avstrijskega pravosodja.

Iz Trsta, 22. maja. (Izv. dop.) (Poslanec Nabergoj. — Tetka Triesterca. — Edinost tednik. — Beseda v rojanski čitalnici. — Nasvet o tej čitalnici. — Pogreb dr. Menzla. — Razstava rož. — Nepotrebnosti stroški. — Čudna prikazen. — Vreme.) Naš državni poslanec Nabergoj je uže zopet govoril v državnem zboru jako tehten govor v interesu svojih volilcev zaradi tega, da ostane v Trstu in okolici glade hišnega davka pri starem paušalnem plačilu (aversum) in da se ne vpelje nova postava ta davka zadevajoča. Omenil je tudi pri tej priliki, kako vlada zanemarljivo interese prvega trgovskega mesta v Avstriji po negiranih dobrih prometnih zvez in po napačnih internacionalnih pogodbah in da vsled ene take pogodbe nam Tržačanom italijanski ribiči pred nosom vse ribe polove in tako odnesejo lep del zaslužka našim okoličanom. Res čudno je, ko človek vidi, da imajo važni ribolov in pa ribotrstvo v Trstu v rokah skoro izključivo tako zvanu „Chiozzoti“. To pač nij varstvo domačega dela, domače obrtnosti. Naš Nabergoj vse dobro opazuje in porabi vsako ugodno priliko, da spravlja na dan enake napake naše vlade ter zagovarja koristi svojih volilcev. Smemo torej našega Nabergoja v izglede staviti mnogim našim slovenskim poslancem visocega izobraženja in dokaz je zopet to, da pri poslancu velja več pošteno, svoj narod ljubeče srce, nego pa vsi diplomati.

„Triesterca“ poročevaje ob izvrstnem zadnjem govoru g. Nabergoja, imenuje ga: „Ritter von Nabergoj“; ne vem, ali se je to zgodilo iz pomote, ali pa se hoče šaliti, kajti predobro poznajo uredniki tega lista g. Nabergoja in njegove razmere. To pa rečem, da je Nabergoj gotovo bolj vitez ali „Ritter“ nego pa vsi oni „Ritter von Jeiteles“ in „Feiteles“, katere šteje „Triesterca“ mej svoje privržence. Ljudstvo ima tudi svoje viteze, ti so borilci za njegove svete pravice in ti vitezi so gotovo plemenitejši od onih, ki iz nage čestilakomnosti za odklikovanje beračijo, katerih zaslug je treba iskati z mikroskopom, ali pa na nekem mestu To sem hotel le tako za šalo povedati, če kedo najde v tem tudi kaj morale, toliko boljše.

Da ima naša tržaška nemška tetka eno uho tudi pri policiji, dokaz je sledeča dogodba. Urednik „Edinosti“ razposlal je nekda te dni neko okrožnico do rodoljubov, katere okrožnice do danes nij prišlo niti predsedništvo političnega društva „Edinosti“; še le po „Triesterci“ zvedeli so mnogi o eksistenciji te tajne okrožnice; a predne je došla ona okrožnica, bila je uže v „Triesterci“ vest, da je uredništvo „Edinosti“ razposlalo do narodnjakov okrožnico, v kateri toži, da bode moral list s 1. julijem prenehati, če rodoljubje hitro ne priskočijo s podporami. Ker okrožnica nij bila do istih dob znana nobenemu, nego uredniku samemu, pa policiji, ker pa urednik gotovo nij Triesterci poslal oklika, ergo je prišla notica od policije. Take zveze so sicer dobre, pa skrivne morajo ostati — torej bi svetoval jaz naši tetki več previdnosti. Nek prijatelj pa mi je pokazal ono okrožnico in prepričal sem se, da je policijski poročevalec reč pretiral. Uredništvo „Edinosti“ ne prosi v njej podpore za list, kakoršen je sedaj, ampak vabi rodoljube, da bi pripomogli k temu, da list „Edinost“ postane tednik. „Ja Bauer, das ist ja ganz was anderes!“ To nij znamenje propada, nad katerim se „Triesterca“ škodoželjno veseli,

ampak to je napredek in prav lahko se zgodi, da „Edinost“ namesto propasti, postane dober tednik in če mora potem „Triesterca“, prinese zopet lokalno vest o „Edinosti“, pa bodo to vest čitatelji primerjali s poprejšnjo — ali ne bodo rekli, da je bila tetka tržaška mistificirana po svoji prijateljici? — „Edinost“ vtegne postati tednik, če ne precej, pa s časoma, a v začetku je treba uže paziti na združenje moči, treba je take taktike, da se potegne po mogočnosti dosti moči v skupni delokrog; po tem bo šlo in morda celo dobro šlo. Vendar pa bi bilo moje malo merodajno mnenje, da letos to še ne ide in bi bilo morda prenaplajeno. Radoveden sem, kaj poročete vi Goričani k temu!

Rojanska čitalnica imela je zopet v nedeljo krasno veselico. Predstavljale ste se 2 veseloigri: „Servus petelinček“ in „poštena deklica“. Igri sti za priprosto občinstvo jako primerni in igralci, mej njimi posebno gg. Wolf in Abram in gospodična Hackeljeva, so svoje naloge izvrstno rešili. Tudi deklamovalka, gospodična Germekeva iz Verdelja, je pri prvem nastopu pokazala lepe zmožnosti za oder. Čez vse pa je zaslužil ta večer pohvale pevski zbor združenih barkolanskih in tržaških pevcev, čez 40 osov močan pod vodstvom pridnega g. Bartelja. Stopaj Banovci in pa Hribarjevo „Noč tihotna“ so pevci skoro dovršeno peli; iz takega zbora, zagotovijam, da se napraviti kaj izvanrednega in hvaležni moramo biti mlademu, simpatičnemu pevovodju, ker razumi tako ediniti moči v zmislu „Primorskega Slavca“. Naš general imel bo v kratkem v g. B. dobrega adjutanta. Po oficijalni veselici bila je na čitalniškem vrtu še lepša, priprosta veselica in mora se reči, da je bilo vse tako fletno, kakor malo-kde drugod take. Mnenje je, da bi se rojanska čitalnica preselila bliže v mesto in postala mestna demokratična čitalnica. Če se pomisli, da je Rojan blizu mesta in da Rojančanov je komaj en par v tej čitalnici, potem se zamore skoro odobravati ta misel. Ta čitalnica naj pride v središče in v njej se lahko zbirajo vsi okoličani in tudi tržaški Slovenci. S tem se bode morda dobro uplivalo na bližnjo okolico, v kateri je bilo poprej polno čitalnic brez pravega kvasa in temelja. Vsi rodoljubje bližnje okolice in pa mesta pa bodo eno samo, dobro osnovano ljudsko čitalnico v Trstu tako zdrževali, da postane biser slov. naroda in morda s časoma celo kvas za toliko zaželjen narodni dom. To misel naj torej rodoljubje v Trstu in okolici dobro prevdarjajo in, kar je še več, mi tržaški Slovenci potrebujemo v Trstu zbirališča z narodno gostilno; vse to pa se da tako lepo spojiti.

V zadnji „Soči“ ste naznanili vest o smrti imenitnega in mladega zdravnika dr. Menzla; naj dodam tej vesti, da so truplo ranjcega iz Berlina pripeljali v Trst, in tukaj je bil včeraj popoldne velikanski pogreb, katerega se je vdeležil ves takozvani „high life“ našega mesta. Na raki je bilo 22 krasnih vencev, mej katerimi tudi eden od nemške cesarice.

Tuk. vrtnar Maron je napravil v lastnem vrtu krasno razstavo cvetic, posebno pa rož; to pogledati je resnično vredno, napredek v hortikulturi je pač velikanski, in Trst se odlikuje v tem obziru pred vsemi avstrijskimi mesti.

Akopram je vroče, vendar naša gledišča še precej delajo; v filodramatičnem gledišči predstavlja ono društvo, ki je bilo v Ljubljani, Kristovo trpijenje v živih podobah, kar se more imenovati dovršeno v tej stroki.

Tuk. trg. zbornica nabira darove, da pošlje kakih 20 tržaških rokodelcev na pariško razstavo. Ne bi se morda dal oni denar boljše porabiti?

36letnega kmeta Jakopa Križmana iz Tubelja blizu Materije, je te dni domov gredéz vezičem zadel strela; zgorela je hipoma na njemu vsa obleka, a njega samo malo ranila, našli so nazega in odpeljali v bolnišnico, kder bo gotovo ozdravil. Nij li to čudež?

Po hudi vročini, imeli smo 2 dni jako viharno vreme, zvečer so sivi oblaki preprečevali obnebe in v nekaterih krajih na Krasu je celo toča padala.

PS. „Triesterca“ se je uže blamirala. Danes namreč prinaša vest: „Bezugnemend auf die von uns über das slov. Blatt „Edinost“ gebrachte Notiz, theilt uns die Redaction dieses Blattes mit, dass „der“ Edinost vielleicht schon demnächst als Wochenblatt erscheinen werde.“

NB. „Der Edinost“.

Iz Benetk 21. maja. (Izv. dop.) Akopram so v sedanjem kritičnem času vseh oči obrnjene proti iztoku, se vendar tu mnogi vročekrvni prenapeteži ne naveličajo prazne slame mlatiti v nemajoč javno mnenje za pridruženje Trentinskega, Goriskega, Trsta in Istre k italijanskemu kraljestvu. Tem razgretim glavam bi ne bil po nikakem godu miren izid orientalskega vprašanja, ampak bi preradi videli Rusijo pohojeno od plašnega John Bulla. Tudi jim gre za to, da se Avstrija gotovo vmeša v orientalsko zapletko ter zasede Bosno in Hercegovino. Avstrijska neutralnost bi Italiji nikakor ne ugajala, ako pa avstrijska vojska pomarsira v Bosno in Hercegovino, vstreže jej na dve strani: Prvič bi Avstrija pretrgala zvezo mej Srbijo in Černogoro in po tem takem zavirala razvoj materialnih in moralnih moči in naposled zedinjenje obeh

knježevin, na čemur je Italiji največ ležeče, ker se boji, da bi kedaj slovanski element ob Adriji ne prevladal nad romanskim. Drugič pa—in to ima za Italijo tudi veliko važnost—izvila bi iz avstrijske okupacije omenjenih knježevin—uzrok zahtevati, da se jej odstopijo jugo-avstrijske dežele v ilirski Primorji in v Tirolu, češ, da bi se tako ohranilo evropsko politično enakotežje. — To je edini pot, po katerem upa priti italijanska akcijska stranka do svoje svrhe, do „Italia compiuta“,—v zvesti si, da bi bila stvar izgubljena, ako pride do vojne z Avstrijo.

Da se pa navdušenje za osvobojenje bratov, ki ječijo pod tujim jarmom (?), ne ohladi, za to skrbe razni fanatiki in plačani agentje, ki so nekdanj v Avstriji za isto stvar delali, a od tam spojeni, pri vsaki priliki ljudstvo dražijo zoper Avstrijo ter je navdušujejo za idejo dopolnje Italije. Tako so se tudi ne davno, ko je bila v cerkvi Sv. Marka tužna slovesnost po ranjku Viktorju Emanuelu, mejgnjetečim se ljudstvom na trgu pred cerkvijo posamezni rogovileži oglašali z „Viva Trentino“, a njih glas se je le slabo odmeval in množica je večinoma izraževala svojo nevoljo, da se slovesnost skrini s tako neprilicnimi demonstracijami.

Take in enake demonstracije imajo pač malo pomena in da si je mej italijanskim ljudstvom prav mnogo takih elementov, in skoro bi rekel, da prevagujejo, ki se navdušujejo za nove pridobitve, je vendar tudi lepo število zmernih in trezno mislečih, kateri uplivajo tudi na večje ljudske kroge ter razjasnjujejo stvari iz pravega stališča. Ko so se Italijani bojevali za zjedinenost in svobodo, bilo je navdušenje splošno, — zdaj so ju s tujo pomočjo in s zmagami nemškega orožja pridobili — kedo bi jih zaradi tega zavidal? Navdušenost pa za tako Italijo, katera bi se dopolnila s pridobitvami slovanske zemlje in večinoma slovanskega prebivalstva—ne more vkljub najsilnejše umetne kurjave nigdar prav splošna postati. Sicer pa nam dokazujejo adrese gorških Furlanov in še bolj one, ki ste jih sklepali na Vaših taborjih, — da bi se vtegnila Italija hudo opeči, ako bi stegnila poželjive roke čez Idrijo.

Tu je bila zadnje dni živa agitacija mej „moderati“ in „progressisti“ zaradi zmage enega obeh kandidatov v Rovigu za parlament. Izvoljen je kandidat „progressistov“ „Sani“, kar tudi dokazuje, da ima ta stranka, ki je ob enem „partito d'azione“, večino za seboj. Pri vsem tem pa naj si vaši Italijanci ne obetajo zlatih gora—mariveč naj berejo cesarski odgovor na „Slogino“ adresu, da si zvedre možjane in ohladé prevroč kri.

Politični pregled.

V državnem zboru nadaljuje še vedno razprava o nagodbenih postavah in sicer se je zadnje dni pretresovala postava o povrnitvah davkov in o kvoti.

Kongres se gotovo snide, a do zdaj še niso rasposlana vabila, tudi kraj in dan še nista določena. Ali bode v Berlinu ali ne, o tem ima nemška vlada odločiti. Nemški cesar je zastran kongresa odložil sveje potovanje v Ems.

Avstrija je prva prelomila sanštesfanko pogodbo ter je po mnogih letih zopet enkrat nekoliko tuje zemlje pridobila. Turki so pristojevoljno izpraznili otok in trdnjavo Adakale, ležečo v reki Dunavi blizu Oršove in avstrijski vojniki polka Sokčevičevega so koj po tem otok zasedli. Ta trdnjava bi se bila imela po sanštesfanki pogodbi podreti—a zdaj jo je naša vojska s privoljenjem vevlasti zasela. Menda je to začetek nadaljne okupacije Bosne in Hercegovine.

Grof Andrassy je obema delegacijama razložil, kako namerava porabiti kredit 60 milijonov. Monarhija, je rekel, ne sme priti v moralno odvisnost od drugih držav, ampak mora pripravljena biti kot enako vreden faktor. Mogoče je, da pridejo vsled posebnih dogodkov tudi pri kacam sporazumljenji državni interesi v nevarnost. Najprej se namerava pomnožiti vojska v Dalmaciji in na Sedmograškem. Vladino stališča je, za mir delati in državne interese varovati. Avstrijska delegacija je nekda Andrassyjevo razložbo prav hladno sprejela.

V zvananji politiki so se razburjeni valovi še precej plegli. Zdi se, da je Šuvalov z dobrim uspehom posredoval med Anglijo in Rusijo, a javno mnenje na Ruskem nič kaj ne odobruje velike popustljivosti ruske diplomacije, katera, če se vresničijo po raznih listih raznešene vesti, uže presega vse meje zmagovalčeve dostojnosti. Bulgarija naj bi ne segala

čez Balkan, Srbija in Črnogora naj bi se zadovoljili z malimi pridobitvami, posebno bi morala zadnja popustiti Škader, Bar in Ulicinj; to zahteva tudi Avstrija, katera ne mara pripustiti Črnogori druge zveze z morjem, nego preko Bojana; luko Spič bi smela imeti le, če se postavi pod kontrolo Avstrije itd.

Kljubu precej pomirljivim peročilom, vendar ne nehajo vevlasti oboroževati. Turčija, Rusija, Anglija, Italija, Avstrija Srbija in druge hočejo za vsak slučaj pripravljene biti.

V Carigradu so turški uporniki zažgali vladna poslopja. Škode je veliko; samo v denarjih je zgorelo blizo 3 milijone goldinarjev, katere so imeli razni pravdarji tam spravljene.

Nemški parlament ni hotel odobriti postave zoper socialne demokrate. Zdaj se je razšel in tudi ministri so večinoma na počitnicah.

Bolezen v Št. Andreži,

v Peči, Rupi, Mirnu in drugod okoli Gorice, o kateri sem 17. t. m. deloma v „Soči“, 23. in 24. t. m. pa tudi v ital. listu „Il Goriziano“ pisal, včevši jo med sicer nalezljive, pa nenevarne kožne bolezni pod imenom Erythema exsudativum, je tu pa tam uže precej ponehala, drugod se pa še širi, vsled česar se ljudstvo močno straši, misle, da so vsi, ki zdaj umirajo, samo nje žrtve. To pa ni nikakor res, ker ta bolezen sama na sebi bolnika, ki se dobro zdržuje, ne umori, vendar pa k smrti lahko pripomore, ako se jej pridružijo še druge bolezni, kakor tifus, mrzlica (ki se pri primerni vročini, posebno v njima ugodnih, močvirnih legah, kakor deloma v goranji in dolanji Vertobji, v Biljah, Bukovici, sem ter tja po Renčah, v Vipavi, Muši, Kobaridu in sploh v bližini stoječih voda kaj radi vnetati) močan želodečni ali črevesni katar ali plučne bolezni, katere zdaj rade človeka napadajo bodi zaradi velike vročine, ali prevelikega truda, ali ker posebno ubožnejše ljudstvo uživa večinoma sadje in druge zelenjadi, ki človeka le slabo reče.

Ta bolezen tudi ni enaka oni, ki je leta 1480 med Turki na otoku Rodos silno razsajala, ki je l. 1486. 1508. 1518 in 1528 na Angleškem, 1529 na Nižezemskem, 1551 spet na Angleškem ljudi hudo morila in jih v 17. stoletju na srednjem Nemškem, v 18. stoletju pa na Francoskem in v goranji Italiji decimirala in je bila od tačasnih ondodnih zdravnikov pod imenom „angleškega znoja“ „morbus miliaris“ etc. popisana. Bolezni „miliaris“, kakoršna zdaj po misli drugih tod ljudi mori, še na svet ni in je ni bilo. Dunajska šola, ki je do zdaj še vedno prva, te bolezni kot take ne pozna. Profesorji Hebra, Kaposi in Neumann na Dunaji, ki se pečajo osobito le s kožnimi boleznimi, je ne priznavajo za samostalno (als einen selbstständigen Krankheitsstypus), temveč trde, da so bili oni kožni opahki le pritlikline ali znamenja (Mitläufer od. Symptome) drugih notranjih bolezni, ki so tačas ljudi morile, pa jih takratni zdravniki niso spoznali, ampak so ona vidna znamenja na koži [kakor pri kozah, vročici (skarlatini), osepnicah (plebih)] za smrtno bolezen smatrali in jo kot tako popisavali, kar je bilo prav lahko mogoče, ako se pomisli, da so se študije o kožnih boleznih še l. 1870 in to posebno po prof. Hebra in po dunajski šoli povzdignile do prave znanosti. (Die Dermatologie hat erst 1870 angefangen eine Wissenschaft zu werden.) Naslanjaje se na izjave onih slavnih strokovnjakov, do katerih sem se zaradi večje zanesljivosti v občno korist obrnil in ki so mi radostno odgovorili, in pa prepričan po dobrem izidu bolezni pri raznih bolnikih, katere sem sam zdravil, zamorem tukajšnje meščane in naše zimske goste smelo zagotoviti, da se jim ni bati tako zvane morilne miliarije, za katero nema Gorica, kakor sploh ne za kužne in nalezljive bolezni, pospešujoče lege.

Našim okoličanom pa bodi priporočeno, da se ravnajo, dokler ni zdravniške pomoči, pri vsaki, posebno pa pri tej bolezni, po sledečih vodilih: Soba bolnikova naj je, ako le mogoče, od tal, svitla in taka, da se lahko zrači. Postelja ima biti na takem kraju, da ni na prepihu, kedar se soba zrači. Ona naj je tudi od tal in slamnik napolnjen s čistim perjem (turšičnim lubjem) ali s čisto slamo in nigdar ne s staro, od potu ali drugih izmečkov prešinjeno slamo. Blazina, ki ni neobhodno potrebna, je bolje, da je zdaj z žimo napolnjena, kakor z volno ali kurjim perjem, ker taka preveč greje, da ne rečem peče. Obleka in odeja naj bode tudi čista, posebno srajce in ponjave (rjuhe, prestrala) in naj bode toliko pripravljene, da lahko zadostuje vsaki bolnikovi potrebi. Glavo naj ima bolnik vedno razkrito, saj jej zadostujejo lasje. Pokrit naj bode bolnik po celem životu enakomerno in sicer toliko, kolikor život zahteva, pa ne toliko, kolikor je bil v zdravem stanju, ali kolikor mu kak mazač ali kdor koli vleva. Ako se pa vendar spoti, dasi je bil morda samo s ponjavo odet, naj se kedar, potenje jenja, pri zaprtih oknih in vratih presleče in, ako

mogoče, v drugo posteljo preloži. Ako ga pri pozorni izmenjavi srajce ali odeje vendar nekoliko mraz spreletava, kar se navadno tudi v zaprti sobi godi, če je koža še od znoja močno mokra, naj nikar ne verjame, da mu bolezen „notri udari“ ali da se ne prikaže, ako mu ima res priti. Bodite gotovi, da potenje bolniku ravno toliko škoduje, kakor mraz in da se naj bolj pri moči ohrani ter bolezen najhitreje in brez slabih nasledkov prežene, če ohrani životu ugajajočo, primerno gorkoto. Mnogi delajo čisto narobe: kedar truplo gori in peče, je še bolj pokrivajo in z vročimi pijavami nalivajo; s tem presilijo srce in pljuča, posebno če je v sobi tudi slab zrak — in umore bolnika, (Erschlaffung des Herzens und der Lunge durch unnötige Ueberanstrengung mit consecutiver Verfettung des Ersteren und Odem der Lunge) kar sem imel letos na mnogih krajih priliko konstatirati.

Jed. Vsak človek živi od kislega (Sauerstoff), ki ga diha dobiva iz čistega zraka ter ga pljuča prebavljajo in pa od jedih, trdih ali tekočih, katere prebavlja želodec in čreva. Bolniku, posebno v hudi bolezni, ne teknejo trde jedi, ker jih želodec in čreva ne morejo prebavljati; on živi tedaj s pomočjo čistega zraka, ki ga neprenehoma v sebe diha, po tem od več ali manj redilnih tekočin in od lastnega trupla, katero postane čedalje lažej in bolnik oslabi ali zmedli polagoma tako, da ga ni na vse zadnje, kakor so pravi, nego „kost in koža“. Torej čist zrak mora bolnik imeti, dokler diha in dobiva ga s tem, da se njegova soba zrači. Kaj se pa godi, ako je soba vedno zaprta? Tačas silite bolnika, da diha ven in notri isti zrak, kar je enako — česar pa ne vidite — kakor bi ga silili, neprenehoma piti in jesti svoje izmečke.

Piti dajajte bolniku le, kedar praša in sicer malo in mrzle vode, in rajše večkrat, kedar je močno žejen, sem ter tja tudi mrzle juhe, ali z vodo pomešanega mleka. Kedar pa ne gori in ga žaja tako ne nadleguje, takrat dajajte mu mornje, pa ne gorke juhe, ali mleka, ali ječmenove kave z mlekom, — dokler ne pride zdravnik, ki vas natančneje pouči. — Zdravil pa ne dajajte bolniku nigdar brez zdravnik, tudi čistilnih ne, ker s tem se bolnik večkrat po nepotrebnem tako oslabi, da ne more bolezni premagati. Samo zdravnik je za to, samo on more prevzeti odgovornost za zdravila, ne pa mazači ali mazačke, kateri bolnika navadno tako dolgo lečijo ali prav za prav kvarijo, da dozori za grob — po tem pa naj bi v zadnji sili poklican zdravnik čudeže delal!

Občinskim poglavarjem pa moram tudi povedati, da je pri takih okolištinah njihova dolžnost, kar najhitreje mogoče, pozvati zdravnika, katerega poznajo, pa imajo zaupanje vanj. S tem si pridobe tudi veliko zaslug, ako previdno skrbé za dobre zdravstvene razmere v občini.

Dr. A. R. Rojlic, l.r.

Razne vesti.

Današnja številka se je nenavadno zakasnila, ker smo še le včeraj o poldne prejeli g. dr. Rojčev članek o štandreski bolezni, pa smo ga hoteli v interesu dotičnih občin naglo priobčiti. Saj vendar ne bo velike zamere, ko gre za javni blagor!

Dopolnitvene volitve za mestni zastop gorški, ki so se te dni vršile, ojačile so dosežanjo magistratno svojat.

Stranka, katero je glede te volitve zagovarjal „Il Goriziano“, pokazala se je strašno okorno in je za to tudi maloslavno propala. Bobnati, pa nič delati—kaj se more s tem doseči?—k večemu, da si razumni ljudje ušesa mašé. „L' Isonzo“ bo pa po žalostinkah zaradi volitve za trgovsko zbornico—zopet enkrat lahko z ohlajenim srcem „glorio“ zapel, ter se na lavorikah, ki si jih je priboril pri mestnih volitvah—oddahnil. Prosit!

Toča 21. t. m., o kateri smo zadnjč poročali, je najhujše zadela občine, ležeče med Ločnikom in Palmonovo v naši Furlaniji. Potokla je čisto vse, kar je na polji in v vinogradu obetalo bogato jesen. Z daj je vse golo; ubogi kmetje orjejo zopet za turšico, svilne čerčice so moral večinoma zavreči, ker jih nima s čim rediti. Kaj bo?—Deželni odbor je dovolil najhujše zadetim občinam 6000 gl. podpore, katera se smatra za posojilo, ako je deželni zbor v prihodnji sesiji ne spremeni v dar.

„L' Isonzo“ se v svojem včerajšnjem dopisu iz Solkana prav debelo laže, kakor je njegova navada.

Milodar. O priliki svečanosti, katero popisujemo v današnjem dopisu iz Gorice, so podarili gg. baron Riter 50 gl., vitez Böckmann 50 gl. in prof. S. Attems 10 gl. za dobrodelne namene v Podgori. Kakor slišimo pridejo ti visokodušni darovi posebno ubogi šolski mladini v prid.

Naša kmetijska šola. Te dni je bil v Gorici gospod dvorni svetovalec vitez Dr. Lorenz z Dunaja, ki se je z merodajnimi krogi, z gospodom deželnim glavarjem itd. posvetoval o nameravani in po ranj. prof. Habersandu nasvetovani reformi naše šole. Kolikor

sno zvedeli, je gosp. minister volje, da se ta reforma izpelje in da se končno vendar enkrat ta zavod tako uredi, da postane zglede in veljaven za celo Primorsko, namreč, da bi potem ne bilo treba za Istro in Trst napravljati posebnih kmetijskih šol, ampak da bi vis. ministarstvo podelilo za isterske učence štipendije, ki bi potem vstopili v Gorisko kmet. šolo, ker soklume-tijske, krajne in posebne razmere skoro popolnoma enake. Mi smo uže sprejeli v svoj list obširne raz-prave o tej reformi in takrat izjavili, da bi bilo jako dobro, da bi odlični gosp. odarji tudi razodeli svoje mnenje o tem in da bi nam razodeno sprejemali v svoj list dopise o tej prevažni stvari. Zdaj je še čas o tem izraziti mnenja, zato pa dajar vsi takrat zadnjega tre-nutka. Sicer pa menimo, da, ako se pravično in te-meljito vse uredi, bo nam kmetijstvu s to reformo veliko pomagano. Tako smo brali te dni v „Sloven-skem Narodu“ opis iz dojenega Krasa, ki mej drugim si obeta veliko korist od te reforme in menimo v svo pravo, ker le tako bo poduk vsestransk, vsem ko-risten postal. Ne moremo pa zamolčati, da bi gosp. dopisovalec zaradi pomanjkanja kmetijskega poduka bolje storil, ko bi se obrnil do lista „Soca“ ali naravnost do kmetijs. društva. Kakor smo pozvedeli, namerava g. prof. P. vstrediti izraženi želji in misli priti v Ko-stanjevico, da bo govoril o umni trtozeji. Torej naj izrazijo prijatelji kmetijski svoje mnenje javno, ker vredna je stvar javno razprave.

Razpisana sta dva štipendija po 60 for. za učence, ki bi hoteli obiskovati svilorejski kurz, kateri se prične 17. t. m. Prošnje se imajo vložiti do 10. t. m. pri c. kr. kmetijskem društvu v Gorici.

Razstava izdelkov bratovščine presv. R. T., namenjenih revnim cerkvenim, bila je od 22. 26. maja v hiši društvene predsednice grofije Matilde Coronini-jeve. Razstava ni bila ravno bogata, a videl se je korak na boljše posebno glede perila. Prav močno je želeli, da bi se mesto dosegljavih navadnih albe uvedle jako praktične, lepe in v cerkvenem duhu izdelane albe, kakoršne so bile nektere pri razstavi videti. Špice in rudeča (1) podlega pri albah naj bi se popolnoma opustile, ker so lepo in koristno nadomestiti da s tamburirano ornamentiko. Sploh je želeli, da bratovščina izdeluje popolnoma v cerkvenem duhu vse, kar se rabi pri službi božji, tudi umetniška stran se ne sme prezeti. (Kdor želi lepega cerkvenega perila si naročiti, mu opravništvo „Soca“ prav rado pové, kje in po kaki ceni.) Tudi drugi izdelki so bili primerno čedni; s posebno zadovoljnostjo se mora opomniti, da se je pri mašnih plaščih opustilo voljeno blago in nadomestilo se svilnatim, ravno tako tudi, da so svil-nate borte spodrinile li oske.

Lepo nebo za Rihenberg kupljeno, antipendij, kojega so izdelale usmiljene sestre za žensko bolniš-nico in na razstavi pokazale, en rudeč in en vijolčast mašni plašč poleg perila so bili boljši izdelki. Tudi palme za altar so bile na ogled postavljene, narejene iz grozdiča in pšenice ali klasov, kakoršne bi morale po altarjih biti in spodriniti sedaj navadno Sero.

Obdarovane so bile sledeče cerkve s pristav-ljenimi rečmi. D ob erab obhajilna bursa, — Devin plašč za ciborij, bursa, albe in drobno perilo, — Ko-stanjevica rudeč mašni plašč, — Fleana velum, — Gradno velum, — Os ek vijolč. mašni plašč, — Aj-dovščina bel mašni plašč, — Rutt ars dve dalma-tiki, — Kam nje stola in drobno perilo, — St. Peter na Soči tri rokete, — Star anzan o vijolč. mašni plašč in altarni blazini, — Roče roket, — Ste rži še rud. mašni plašč, — Po nik ve roket in korporale, — Pe-čine alba in drobno perilo, — Volč e dva roketa — Spodnja Tribuša alba in obhajilna stola, — Ver-tojba čer mašni plašč, — Zgor nja Tribuša čer mašni plašč, — Kronberg roket in dve stoli, — Sdraušina bel mašni plašč, — Lon radeč mašni plašč, — Srednje čer mašni plašč in korporale, — Banjšice alba, — Zapo to k prigrijalo za altar, — Kapela Jm na cu list a v Gorici perilo, — Sv. An-ton v Gorici perilo, — Šebr el je perilo, — Rih-en-berg vijol. mašni plašč, — B ratic a obhajilna stola, plašč za ciborij, — Ši ja k zelen mašni plašč, — Šm ar-je zelen mašni plašč, — Š kerbina čer mašni plašč.

Solkanska štalska. V nedeljo 2. junija bo-de imela tukajšnja štalska svoj redni občni zbor ob 3 1/2 popoldne v štalski sobi. Program: 1. Nagovor predsednikov. 2. Sporočilo tajnikovo. 3. Sporočilo de-narničarjevo. 4. Volitev 3 društvnikov za pregledanje računov. 5. Citanje novih pravil. 6. Volitev predse-dnika, 8 odbornikov in 2 namestnikov. 7. Razni nasveti.

Slovenska štalska v Boveu napravi na bin-koštni ponedeljek, dne 10. junija 1878 v gostilni „Pri pošti“, prvo svoj besede, s katero namerava ob enem razodeli svoje navdušenje radost in hvaležnost zaradi odgovora Njih Veličanstva, pr esvitlega ce-sarja, na adresno društva „Sloge“ in vsega prebival-stva na demem bregu Soče. Program. 1. Pozdrav pred-sednikov. 2. „Slovan“, poje zbor. 3. Slavnostni govor. 4. „Bled“, poje mešan zbor. 5. Dvogovor iz Marije Stuard. 6. „Mili kraj“, poje zbor. 7. „Mutec“ šalogra v 1 dejanji. 8. „Slavjanka“, poje mešan zbor. Začetek

besede ob 7 1/2 uri zvečer. Po besedi ples. Vstopnina k besedi 20 novcev, za družino 50 novcev, k plesu 80 novcev. K obilni vdeležbi uljudno vabi odbor.

Kmetijski poduk. Na deželni kranjski vinoin sadjerejski šoli na Slapu pri Vipavi se prične dne 16. junija t. l. četrti brezplačni nedeljski kurz podučeva-nja odraslih, poduka željnih vipavskih gospodarjev v umni trtozeji in umnem kletarstvu. Podučevalo se bode vsako nedeljo od 8. do 10. ure predpoldne. Kdor želi k poduku zahajati, oglasi naj se do 16. junija osebno pri vodji šole.

Delniško društvo „Narodna tiskarna“ ima 9. junija 1878 ob 10. uri zjutraj občni zbor, ki ima sle-deči dnevni red:

1. Bilanca delniškega društva „Narodne tiskarne“ za leto 1877.

2. Posamezni nasveti gg. delničarjev.

§. 15. Pravil društva „Narodne tiskarne“ se gla-si: Vsaka delnica daje lastniku pravico glasu v občnem zboru. Kdor sam ne glasuje, sme pooblastiti družega delničarja; vendar nobeden delničar ne more imeti več ko 20 glasov, niti na podlagi svojih delnic, niti kot pooblaščenec drugih delničarjev.

Žene smejo glasovati po pooblaščenih, oskrbo-vanci in juridične osebe po svojih postavnih, oziroma pravilno postavljenih zastopnikih, če ti tudi sami nij-so delničarji.

§. 16. Kdor v občnem zboru hoče glasovati, mo-ra svojo delnico, oziroma začasni list vsaj pet dnij pred občnim zborom v društveno blagajnico uložiti.

Nova slovenska knjiga. — „Cerkvena glasba, kakoršna je in kakoršna bi morala biti“ spisal P. H. Sattner, izdalo Cecilijino društvo v Ljubljani, je na-slov majhni knjižici, obsegajoči 55 strani. Posvečena je knjižica ljubljanskemu knezu-škofu dr. Janezu Zlat. Pogačarju, kot pokrovitelju cecilijnega društva. Obseg knjižici je: 1. Predgovor, 2. Gregorijansko petje ali koral, 3. Večglasno petje in godba, 4. Instrumen-talna godba, 5. Orgljanje, 6. Pevska šola 7. Služba božja, 8. Blagoslov s sv. R. T., 9. Druga cerkvena opravila, 10. O dolžnosti duhovščine gle-dé cerkvene glasbe, 11. Sklep. — To knjižico pripo-ročam vsem duhovnom, pevovodjem, pevcem in vsem tistim, ki so le količkaj v dotiki s cerkveno glasbo in cerkvenim petjem, prav posebno pa onim, ki imajo dolžnost skerbeti za pravo cerkveno petje rečem: Tol-le—lege !! — Velja 35 soldov in se dobiva pri g. Gnjezdu, prefektu v Alojznici v Ljubljani. V.

(Turška tvrdnjava Adakale.) Kakor smo poročali, sasela je Avstrijska vojska malo tvrdnjavico turško in otok: Adakale. Tvrdnjava Adakale leži na dunavskem otoku, pet kilometrov spodaj pod staro Oršovo, mej Srbskim in Rumunskim. Turško ime A-dakale pomeni po naše: tvrdnjava na otoku, in se jej je predno so jo Turki zaselili, rekalo: Nova Oršova. Zidati jo je pričel avstrijski vladar Leopold I, a Karel VI. jo je dovršil. Leta 1790 vzela je Avstrija to tvrd-njavo zopet Turkom, a ko se je mir v Sištovem 1791 sklenol, pripala je Adakale zopet Turškej, ter je jo imela do zdaj. V zadnjem času nij vedela Turška kaj s to tvrdnjavo početi, kar je Bolgarijo in Dunav iz-gubila, akopram je uže o tem sanšefanski dogovor določil, — zato je prosila Avstrijo, naj zasede to — gnjezdo, kar je Avstrija storila, z dovoljenjem Rusije, kakor je nas včeraj telegram potolažil. Sl. N.

Vrloj braći, slovenskim učiteljem! Centralni odbor za priredjivanje obcih hrvatskih učiteljskih skupština opredielio je, da će se 3. obca hrvatska učiteljska skupština obdržayati v Osieku i to 4., 5. in 6. rujna (septembra) o. g. (3. rujna v večer biti će predskupština)

Slovenski učitelji pokazali su dosada, da pozornu prate naš rad, te su nas kod prljajšnjih skupština u znatom broju i posjetili. Nadamo se, da i ovaj put u Osieku neće izostat. Naša briga biti će, da jim borovak u Osieku što više osladimo.

Prisupnice, s kojim su skopčane polakšioe kod vožnje onamo i nvttrag, bezplatan stan u Osieku itd. dobivaju se po 1 for. kod ravn. učitelja kaptol-ske škole v Zagrebu g. Antuna Irgolića.

V Zagrebu, 26. subnja 1878.

Ivan Filipović, predsednik. Ljud. Tomšić, tajnik.

ZDRAVNIK

Martin dr. Kersovani

stanuje zdaj v nunskih ulicah (Via delle Monache) h. št. 387 I. nadstropje.

		31 maja	
Enotni drž. dolg v bankovcih	63	gl.	85 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	„	40 „
Zlata rentā	73	„	80 „
1860 drž. posojilo	114	„	50 „
Akeije narodne banke	810	„	— „
Kreditne akcije	229	„	80 „
London	118	„	65 „
Srebro	103	„	20 „
Napol.	9	„	48 „
C. kr. cekini	5	„	59 „
Državne marke			

Oznanilo.

V Lokaveu pri Ajdovščini prične dne 3. junija 1878 ob. 9. uri zjutraj prostovoljna jav-na dražba (kant) vsega blaga katero je zapustil rajniki tamosnjič čast. gosp. vikar Andrej Jug. Le-to naznanja prečast. duhovščini in dru-gemu sl. občinstvu, da bi v obilnem številu k dražbi prišli.

zalujoča rodbina.

MI DARUJEMO VSAKEMU

najpotrebnejše domače orodje, kakor: žlice za kavo in jedi, nože in vilice itd. itd.

Od konkurznega oskrbnitstva pred kratkim na nič prišlo velike angleške tovarne za britanija-srebro smo dobili poziv, naj vse izdelke iz britanija-srebra, ki jih pri nas v zalogi imamo, za majhno odškodnino prevoza in 1/4 delavske plače darujemo.

Ako se vpošlje znesek ali tudi proti povzetju cene, ki je pri vsacem izdelku označena, samo za povrnitev stroškov prevoza iz Angleškega na Dunaj in majhen del delavske plače, dobode vsakdo le-to

zastonj:

6 kom. britanija-srebrnih žlic za jedi, 6 kom. baš ta-rovih žlic za kavo, vkupe 12 komadov, stalo je prej gl. 6, a sedaj stane vseh 12 komadov vkupe gl. 2.35

6 kom. britanija srebrnih namiznih nožev z angleškimi ostrinami, 6 kom. baš tak, vilic, vkupe 12 kom., wa-teri so prej stali gl. 9, stoji zdaj vseh 12 vkupe gl. 3.40

1 zajemalka za mleko, teške vrste, prej gl. 3, zdaj gl. 1.30

1 „ „ juho, najtežje vrste, iz najboljšega britanija-srebra, prej gl. 4, zdaj gl. 1.80

Poleg tega elegantni svečniki, par po gold. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; tase po gl. 50, 75, 80, gl. 1.40; majolke za kavo ali čaj po gl. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; svečniki z roči, par po gl. 8.50, 10.50, 14.—, 20.—; sladkorne pušice po gl. 2.—, 5.80, 4.—, 5.50, 7.—; sladkorne sip-nice po kr. 40, 75, 90, gl. 1.—; sklenice za kis in olje po gl. 2.50, 3.80, 4.25, 6.—; pušice za surovo maslo po kr. 95, gl. 1.70, 2.80, 4.25, 4. ter še mnogobrojni izdelki.

Posebnega pozora vredno:

6 komadov namiznih nožev, z najfinejšimi ročaji iz britanija-srebra, z angleškimi jeklenimi ostrinami, 6 ko-madov baš takovih vilic, 6 komadov težkih izvrstnih žlic za jedi, 6 komadov baš takovih žlic za kavo, v elegantnej kaseti od baršuna, vkupe 24 komadov, ki ro prej stali brez kasete gold. 13.—, stane zdaj s kaseto gold. 6.40.

Te stvari so izdelane iz najfinejšega britanija-srebra in se od pravega 13 lotnega srebra celo po štetnej rabi ne dajo razlikovati, ter garantiramo, da njih barva o-stane bela.

Tudi dāmo vsakemu denar nazaj, ako mu naš nož ali žlica očrnila ali orumentirala

Naslov:

„Britannia-Metallwaaren-Niederlage“

Wien, Babenbergerstrasse 1.

„PRILICNA UKUPOVILA.“

NOVO! NOVO! NOVO!

Noži, vilice in žlice iz pravega „SREBROJEKLA“, ostanejo vedno bele (naj se ne zamenja z nezdravim tako zvanim „Činastrebrom“, ka-terto postane rumeno uže po osmrednevi rabi). Da je naš blago stano-vitno, ostajoma da ostane belo, dajemo TOLETNO POROŠTVO!

1 1/2 tucta žlic . . . gl. 1.50

1 1/2 „ vilic . . . „ 1.50

1 1/2 „ nožev . . . „ 2.—

1 1/2 „ žlicic . . . „ 1.75

1 zajemavec . . . „ 1.75

1 zajemavec za juho . . . „ 1.—

1 žlica za prikuho . . . „ 1.75

6 podkladnikov za nože gl. 1.50 — 1 JAKO ELEGANTNI usnjast etui s enim desetom iznitno sreberne pošade; 12 lot. poskus. sreb. (6 nožev in 6 vilic) namesto 22 gl. za samo 9 gl.

— Resnično SREBERNE ŽEPNE URE! O c. k. kovnega urada po-skušene, natančno regulirane in točno ideče s 3letnim poroštvom, 1 sreb. cilindrica z verigo nam. gl. 12 samo gl. 6.50

1 „ ankorca krist. steklom . . . gl. 15.50 „ gl. 9.50

1 „ remontoir-ura s krist. steklom (navija se pri damo zastonj) 1 „ rinični brez ključa) nam. gl. 25 samo gl. 15.50

1 zlatara za dame s stujjem nam. gl. 25 samo gl. 17.75

Sreberne urne verziče od gl. 2.25 — do gl. 7.—

1 liter plina 30 kr. Poduk, kako se ima lampa rabiti, se vsaki pridene.

Lepši plamen kakor pri premogovem plinu, 50% ceneji od petrolija.

Obširne cenike pošiljamo zastonj, blago pa le proti plačilu ali poštnem povzetju. Dobiva se SAMO pri

Exporthaus Bettelheim,

Wien, Margarethenstrasse 13.